

SPIS TREŚCI

STRESZCZENIE	3
1 WPROWADZENIE	7
2 CEL PLANÓW GOSPODARKI ODPADAMI	9
2.1 Krótkoterminowe – lata 2004-2007	9
2.2 Długoterminowe – lata 2008-2012	10
3 WYMAGANIA PRAWNE DOTYCZĄCE PLANÓW GOSPODARKI ODPADAMI	11
3.1 Gospodarka odpadami – regulacja prawna	11
3.2 Ustawa o odpadach	11
3.3 Przepisy ustawy o odpadach	12
3.4 Gospodarowanie odpadami	12
4 CHARAKTERYSTYKA GMINY GOŚCIERADÓW POD KĄTEM GOSPODARKI ODPADAMI	13
4.1 Położenie	13
4.2 Powierzchnia i uwarunkowania regionalne	13
4.3 Podział administracyjny gminy	13
4.4 Gleby	14
4.5 Wody powierzchniowe	14
4.6 Wody podziemne i źródła	14
4.7 Klimat	15
4.8 Ludność	15
5 INFRASTRUKTURA GMINY	16
5.1 Ujęcia wody i sieć wodociągowa	16
5.2 Oczyszczalnie i sieć kanalizacyjna	16
5.3 Zaopatrzenie w gaz i ciepło	17
6 ANALIZA ISTNIEJĄCEGO STANU GOSPODARKI ODPADAMI	18
6.1 Odpady z sektora komunalnego	18
6.2 Bilans odpadów podlegających unieszkodliwieniu	20
6.3 Charakterystyka techniczna składowiska	20
6.4 Zbiórka i transport odpadów	21
6.5 Komunalne odpady ściekowe	21
6.6 Odpady inne niż niebezpieczne	21
6.7 Odpady niebezpieczne	22
6.8 Pozostałe odpady	22

7	PRZEWIDYWANE ZMIANY	24
7.1	Prognoza zmian demograficznych	24
7.2	Prognoza zmian innych czynników mających wpływ na odpady	24
7.3	Prognoza ilości odpadów wytworzonych w przyszłości wg głównych rodzajów odpadów	24
7.3.1	Odpady z sektora komunalnego	24
7.3.2	Osady ściekowe	24
7.3.3	Odpady z sektora gospodarczego	25
8	POLITYKA, CELE I ZADANIA	26
8.1	Polityka, cele i zadania w planach wyższego szczebla	26
8.2	Cel systemu gospodarki odpadami w sektorze komunalnym	26
8.3	Cel gospodarki odpadami w sektorze gospodarczym	27
8.4	Recykling odpadów biodegradowalnych	28
8.5	Opakowania papierowe i inne materiały opakowaniowe	28
8.6	Planowany odzysk odpadów wielkogabarytowych	29
8.7	Planowany odzysk odpadów budowlanych	30
9	SKŁADOWANIE ODPADÓW	31
9.1	Prognoza ilości odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania	31
9.2	Ocena miejsca składowania	31
9.3	Punkt zbiórki odpadów niebezpiecznych	32
9.4	Odpady przeznaczone do biodegradacji	32
10	PROGNOZA INWESTYCJI I KOSZTÓW SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI	33
10.1	Koszty inwestycyjne	33
10.2	Koszty pozainwestycyjne	34
10.3	Harmonogram działań	35
10.4	System ewidencji odpadów	36
10.5	Procedura przyjęcia planu	36
11	ZASADY FINANSOWANIA	37
12	PROGRAM PROMOCJI I EDUKACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI	37
13	ZADANIA GMINY W REALIZACJI PLANU	38
14	AKTY PRAWNE	39

STRESZCZENIE

Gminny Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Gościeradów został sporządzony jako realizacja przepisów Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628 oraz z 2002 roku Nr 41, poz. 365 i Nr 113, poz. 984), która w rozdziale 3 art. 14-16 wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Szczegółowy zakres, sposób oraz formę sporządzenia gminnego planu gospodarki odpadami określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku (Dz.U. Nr 66, poz. 620). Gminny plan gospodarki odpadami zawiera zadania w zakresie gospodarki odpadami konieczne do realizacji celów zawartych w dokumencie pt. „*II Polityka ekologiczna państwa*”, jak również określone w programie wykonawczym do *II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002 – 2010* i *Narodowym programie przygotowania do członkostwa w obszarze „Środowisko”*, w tym zasad postępowania z odpadami.

Zgodnie z polskim i unijnym prawodawstwem przyjęto następujące zasady postępowania z odpadami:

- zapobieganie i minimalizacja powstawania odpadów,
- zapewnienie odzysku i recyklingu dla odpadów, których nie da się uniknąć,
- unieszkodliwianie odpadów (poza składowaniem),
- bezpieczne dla zdrowia ludzkiego i środowiska składowanie.

W gminie Gościeradów powstają odpady komunalne z gospodarstw domowych oraz odpady komunalno – podobne z sektora usługowo – handlowego i drobnej wytwórczości. Są one składowane na gminnym składowisku odpadów komunalnych zlokalizowanym w Księżomierzy.

Zgodnie z Ustawą mianem odpadów komunalnych określa się odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także takie, które nie zawierają odpadów niebezpiecznych a pochodzą od innych wytwórców odpadów i ze względu na swój charakter lub skład są podobne do tych wytwarzanych w gospodarstwach domowych.

W roku 2003 ilość odpadów komunalnych wytworzonych w gospodarstwach domowych i podmiotach gospodarczych wyniosła 928,5 Mg i w całości składowana była na gminnym wysypisku odpadów stałych w Księżomierzy. Gminne składowisko odpadów stałych jest obiektem budowlanym przeznaczonym na ten cel. Obiekt ogrodzony i dozorowany zarówno przez Urząd Gminy jak i Przedsiębiorstwo Drogowe i Oczyszczania w Kraśniku, które sprawuje nadzór techniczno – organizacyjny nad składowiskiem. Przedsiębiorstwo to świadczy również usługi w zakresie transportu odpadów z terenu gminy na składowisko i zagospodarowania wysegregowanych odpadów.

Selektywna zbiórka odpadów w roku 2003 była prowadzona w niewielkim zakresie. System nieselektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy jest dość powszechny. Zapoczątkowany zakres selektywnej zbiórki surowców

wtórnych będzie kontynuowany i rozszerzany, co obejmuje gminny plan gospodarki odpadami, który powiązany jest z wojewódzkim i powiatowym planem gospodarki odpadami.

Według założeń wojewódzkiego, powiatowego i gminnego planu gospodarowania odpadami jest dążenie do zminimalizowania ilości wytwarzanych odpadów komunalnych i maksymalnego odzysku surowców wtórnych.

Cele krótkoterminowe na lata 2004 – 2007

Cele te obejmują:

1. Objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy.
2. Skierowanie na składowiska w roku 2007 do 67% całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.
3. Osiągnięcie w roku 2007 selekcji odpadów i limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - opakowania z papieru i tektury – 45%
 - opakowania ze szkła – 35%
 - opakowania z tworzyw sztucznych – 22%
 - opakowania metalowe – 35%
 - opakowania wielomateriałowe – 20%
 - odpady wielkogabarytowe – 26%
 - odpady budowlane – 20%
4. Zorganizowanie punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych i uzyskanie odzysku ok. 22% z grupy odpadów komunalnych.
5. Zorganizowanie przy punkcie zbiórki odpadów niebezpiecznych zbiórkę odpadów azbestowych i wyselekcjonowanie przynajmniej 30% odpadów azbestowych.
6. Deponowanie na składowisku nie więcej niż 72% wytworzonych odpadów komunalnych i komunalno – podobnych.

Cele długoterminowe na lata 2008 – 2012

Cele te obejmują:

1. Objęcie selektywną zbiórką odpadów większości mieszkańców gminy.
2. Deponowanie na składowisku nie więcej niż 47% wszystkich odpadów komunalnych.
3. Skierowanie w roku 2012 na składowiska nie więcej niż 45% całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji.

4. Osiągnięcie w roku 2010 – 2012 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:

- opakowania z papieru i tektury – 55%
- opakowania ze szkła – 50%
- opakowania z tworzyw sztucznych – 35%
- opakowania metalowe – 5%
- opakowania wielomateriałowe – 35%
- odpady wielkogabarytowe – 70%
- odpady budowlane – 60%
- odpady niebezpieczne – 80%

Dla osiągnięcia założonych celów konieczne jest podjęcie następujących kierunków działań:

- podnoszenie świadomości społecznej mieszkańców gminy i przerabianie odpadów biodegradowalnych,
- zagospodarowywanie i wykorzystywanie odpadów,
- wdrażanie selektywnej zbiórki odpadów wielkogabarytowych i budowlanych,
- selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych i azbestowych,
- modernizacja składowiska odpadów do czasu zakończenia eksploatacji,
- utrzymanie przez Urząd Gminy kontroli nad składowiskiem i opracowanie planu rekultywacji po zakończeniu eksploatacji,
- doraźnie należy poprawić stan technologiczno – sanitarny składowiska i eksploatować go zgodnie z obowiązującą instrukcją,
- zapewnić ważenie odpadów oraz wykonać piezometrię do monitorowania składowiska. Eksploatacja składowiska zgodnie z obowiązującą instrukcją wydłuży czas jego eksploatacji.

W planach długoterminowych po wyeksploatowaniu obecnej niecki odpady z Gminy Gościeradów będą kierowane do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Piaski, Zarzecze II, gmina Kraśnik”. Gmina wejdzie w komunalny związek gmin.

Priorytety i harmonogram działań w latach 2004 – 2007

Realizacja celów i zadań założonych w Planie Gospodarki Odpadami w gminie Gościeradów wymaga działań, które muszą być realizowane w pierwszym okresie obowiązywania planu w latach 2004 – 2007. Oto one:

1. Zorganizowanie Gminnego Punktu zbierania odpadów niebezpiecznych i azbestowych.
2. Zakup pojemników na odpady niebezpieczne i azbestowe.

3. Intensyfikacja działań w zakresie selektywnej zbiórki odpadów poprzez rozszerzenie systemu o inne grupy odpadów i zakup pojemników do gromadzenia surowców wtórnych oraz prowadzenie ekologicznej edukacji w tym zakresie.
4. Prowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej popularyzacji kompostowania frakcji bioroskładalnej we własnym zakresie w gospodarstwach i ich rolnicze wykorzystanie.
5. Zainstalowanie wagi na składowisku lub zapewnienie stałego punktu usługowego do ważenia masy odpadów składowanych na wysypisku.
6. Wykonanie piezometrów (3 szt.) do monitorowania wód podziemnych przy składowisku oraz repera.

Koszty wdrażania planu gospodarki odpadami dla Gminy Gościeradów w latach 2004 – 2007 według planu wyniosą:

- koszty inwestycyjne – ok. 345 tys. zł (w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy – 44,6 zł)
- koszty eksploatacyjne – ok. 29 tys. zł (w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy – 3,75 zł)
- koszty nieinwestycyjne – ok. 58 tys. zł (w przeliczeniu na 1 mieszkańca gminy – 7,50 zł)

Rzeczywiste koszty mogą się różnić od prognozowanych. Według Obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 6 maja 2004 roku (M.P. Nr 20, poz. 364) średnia krajowa przychodów gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w 2003 roku przypadających na jednego mieszkańca wyniosła 16,38 zł.

Gminny plan gospodarki odpadami jest częścią składową gminnego programu ochrony środowiska.

1. WPROWADZENIE

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Gościeradów zostaje sporządzony jako realizacja ustaleń Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami), która w rozdziale 3 art. 14-16 wprowadza obowiązek opracowania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Szczegółowy zakres, sposób oraz formę sporządzenia gminnego planu gospodarki odpadami określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 roku w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz.U. Nr 66, poz. 620, § 4).

Niniejszy dokument nawiązuje do zapisów:

- Krajowego Planu Gospodarki Odpadami zawartego w Monitorze Polskim Nr 11, poz. 159 z 22 października 2002 roku.,
- Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami z 2003 roku,
- Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami z 2003 roku,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Gościeradów z grudnia 2002 roku.

Gminny plan gospodarki odpadami zgodnie z obowiązującymi przepisami określa aktualny stan gospodarki odpadami i zawiera:

- rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów, w szczególności odpadów komunalnych,
- rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
- rodzaj i ilość odpadów poddawanych procesom unieszkodliwiania,
- istniejący system zbierania odpadów,
- wykaz podmiotów prowadzących działalność powodującą wytwarzanie odpadów,
- wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów,
- charakterystyka składowiska odpadów,
- prognozowanie zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
- działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami,
- zapobieganie powstawaniu odpadów i ich negatywnego wpływu na środowisko,
- redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowisko,
- projektowany system zbierania, transportu, odzysku materiałów opakowaniowych i niebezpiecznych,
- rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucji odpowiedzialnych za ich realizację,
- źródła finansowania planowanych przedsięwzięć,

- system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

W opracowaniu przedstawiono krótkoterminowy plan działania w zakresie gospodarki odpadami na lata 2004 – 2007, tj. okres czterech lat oraz plan strategiczny długoterminowy na lata 2008 – 2012.

2. CEL PLANÓW GOSPODARKI ODPADAMI

Celem opracowania gminnego planu gospodarki odpadami jest sformułowanie strategii rozwoju gospodarki odpadami jako element zrównoważonego rozwoju Gminy Gościeradów oraz wytyczenie programu działań na najbliższe lata.

Odpady stanowią obecnie jeden z największych problemów w dziedzinie ochrony środowiska. Masa odpadów związana z działalnością gospodarczą i bytową człowieka z każdym rokiem rośnie, a przy niedoskonałych rozwiązaniach organizacyjno – technicznych i prawnych powoduje negatywny wpływ na środowisko. Składowanie odpadów na powierzchni ziemi w sposób niekontrolowany i nieprzygotowany to degradacja powierzchni ziemi, to zagrożenie dla wód powierzchniowych i podziemnych.

Ustawa o odpadach określa zasady postępowania i gospodarowania odpadami, a mianowicie wytwarzający odpady jest zobowiązany do:

- stosowania takich sposobów produkcji lub form usług oraz surowców i materiałów, które zapobiegają powstawaniu odpadów lub utrzymać ich ilość na najniższym poziomie oraz ograniczać negatywne oddziaływanie tych odpadów na środowisko,
- zapewnienia zgodnego z zasadami ochrony środowiska odzysku, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów,
- zapewnienia odpowiedniego unieszkodliwienia lub bezpiecznego składowania.

Cele w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi konieczne do osiągnięcia zamierzonych działań przyjęto zgodnie z celami dla województwa i powiatu i podzielono ich realizację na dwa etapy, tj. krótko i długoterminowe.

2.1 ETAP KRÓTKOTERMINOWY – LATA 2004 –2007

Etap ten obejmuje:

- objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy,
- skierowanie w roku 2007 na składowisko do 67% całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- osiągnięcie w roku 2007 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów i tak:
 - opakowania z papieru i tektury – ok. 45%,
 - opakowania ze szkła – 35%,
 - opakowania z tworzyw sztucznych – 22%,
 - opakowania metalowe – 35%,
 - opakowania wielomateriałowe – 20%,
 - odpady wielkogabarytowe – 26%,
 - odpady budowlane – 20%,

- odpady niebezpieczne – 22%.
- deponowanie na składowisku nie więcej niż 72% wytworzonych odpadów komunalnych.

2.2 ETAP DŁUGOTERMINOWY – LATA 2008 - 2012

Etap ten obejmuje:

- objęcie wszystkich mieszkańców gminy zorganizowaną selektywną zbiórką odpadów komunalnych,
- kierowanie na składowisko nie więcej niż 47% całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- dalszy wzrost poziomu odzysku i recyklingu odpadów w stosunku do roku 2007,
- składowanie na składowisku nie więcej niż 51% wszystkich odpadów komunalnych.

3. WYMAGANIA PRAWNE DOTYCZĄCE PLANÓW GOSPODARKI ODPADAMI

3.1 GOSPODARKA ODPADAMI

Gospodarkę odpadami regulują następujące akty prawne:

- ▶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska – Dz.U. Nr 62, poz. 627 z późniejszymi zmianami,
- ▶ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach – Dz.U. Nr 62, poz. 628 z późniejszymi zmianami,
- ▶ Ustawa z dnia 11 maja 2001 roku o opakowaniach i odpadach opakowaniowych – Dz.U. Nr 63, poz. 638,
- ▶ Ustawa z dnia 11 maja 2001 roku o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej – Dz.U. Nr 63, poz. 639 z późniejszymi zmianami,
- ▶ Ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku o wprowadzeniu Ustawy Prawo ochrony środowiska, Ustawie o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw – Dz.U. Nr 100, poz. 108,
- ▶ Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach – Dz.U. Nr 132, poz. 622 z późniejszymi zmianami,
- ▶ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 roku o zmianie i uchyleniu niektórych ustaw w związku z uzyskaniem przez RP członkostwa w Unii Europejskiej – Dz.U. Nr 96, poz. 959, Art. 19, Art. 21, Art. 50, Art. 51, Art. 53 i Art. 54.

3.2 USTAWA O ODPADACH

Określa ona zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczenie ilości odpadów, ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania.

3.3 PRZEPISY USTAWY O ODPADACH

Przepisy zawarte w Ustawie o odpadach oraz w Prawie o ochronie środowiska są zgodne z prawem Unii Europejskiej co do ogólnych celów i ich hierarchii (prewencja, odzysk, unieszkodliwianie), a także podstawowych pojęć.

3.4 GOSPODAROWANIE ODPADAMI

Gospodarka odpadami została oparta na obowiązujących w UE zasadach prewencji oraz obciążenia wytwarzającego – zanieczyszczający płaci. Wymienione w pkt. 3.3 dwie ustawy obejmują zagadnienia będące przedmiotem następujących dyrektyw Rady: 75/442/EWG o odpadach, 91/689/WE o odpadach niebezpiecznych, 94/62/WE opakowaniach i odpadach z opakowań oraz 99/31/WE o składowaniu odpadów.

Zarówno cele założone w *II Polityce ekologicznej państwa*, jak również określone w *Programie wykonawczym do II Polityki ekologicznej państwa na lata 2002 – 2010* i *Narodowym programie przygotowania do członkostwa w obszarze „Środowisko”* stanowią podstawę do sformułowania zadań w planie gospodarki odpadami dla Gminy Gościeradów.

4. CHARAKTERYSTYKA GMINY GOŚCIERADÓW (pod kątem gospodarki odpadami)

4.1 POŁOŻENIE

Gmina Gościeradów będąca przedmiotem niniejszego opracowania położona jest na pograniczu dwóch dużych regionów fizyczno – geograficznych: Wyżyny Lubelskiej i Kotliny Sandomierskiej.

Większą część gminy - północną i środkową, zajmuje jeden z subregionów Wyżyny Lubelskiej, mianowicie Wzniesienia Urzędowskie. Natomiast część południową subregion Kotliny Sandomierskiej – Równina Biłgorajska.

Gmina położona jest w południowo – zachodniej części województwa lubelskiego. Od zachodu graniczy z Gminą Anopol, od południa z Gminą Dzierzkowice, od wschodu z Gminą Trzydnik Duży, a od południa z należącymi do województwa podkarpackiego gminami Zaklików i Radomyśl.

Gmina należy do powiatu kraśnickiego. Siedzibą Urzędu Gminy jest Gościeradów Ukazowy leżący 17 km od Kraśnika.

4.2 POWIERZCHNIA I UWARUNKOWANIA REGIONALNE

Gmina Gościeradów zajmuje powierzchnię 158,5 km², co stanowi 15850 hektarów. Na przeważającym obszarze charakteryzuje się rzeźbą falisto – pagórkowatą typową dla krajobrazu wyżynnego. Ze względu na wybitne walory i zasoby przyrodniczo – krajobrazowe zajmuje wysoką pozycję w wielkoprzestrzennych systemach przyrodniczych oraz europejskich programach ochrony.

Południową część gminy stanowi fragment obszaru węzłowego Lasów Janowskich należącego do Europejskiej Sieci Ekologicznej (ECONET). Jest to spójny przestrzennie i funkcjonalnie system reprezentatywnych i najlepiej zachowanych pod względem różnorodności biologicznej obszarów Europy.

Jeszcze większe znaczenie posiadają zidentyfikowane na obszarze gminy europejskie ostoje przyrody należące do tzw. Sieci Europejskiej NATURA – 2000. Należą do nich dwie ostoje siedliskowe: „Gościeradów” obejmująca większą część Lasu Dąbrowa oraz „Doły Szczeckie” obejmująca rezerwat tzw. Szczeckie Doły. Drugi z występujących na terenie gminy rezerwatów przyrody „Marynopol” zaliczany jest do ostoj przyrody o randze krajowej.

4.3 PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY GMINY

Gmina Gościeradów podzielona jest na 19 sołectw: Aleksandrów, Gościeradów Folwark, Gościeradów Ukazowy, Gościeradów Kolonia, Gościeradów Plebański, Księżomierz Dzierzkowska, Księżomierz Gościeradowska, Księżomierz Kolonia, Księżomierz Kościelna, Liśnik Duży, Liśnik Duży Kolonia, Łany, Marynopol, Mniszek, Salomin, Suchodoły, Szczecyn, Wólka Gościeradowska, Wólka Szczeka.

Na terenie wsi Gościeradów Folwark wyodrębnione są dwie wspólnoty mieszkaniowo – osiedlowe: Gościeradów POM i Gościeradów Zachód.

4.4 GLEBY

Na terenie gminy występują głównie utwory gliniaste i lessowe oraz piaski, a także opoki, gezy i wapienie. Doliny rzeczne Tuczyzna, Karasiówki i Sanny wypełniają namuły, piaski i materiał organogeniczny.

Na wschód od doliny Tuczyzna występują gleby utworzone z lessów i utworów lessopodobnych o korzystnych właściwościach fizycznych i wodnych.

Na zachód od doliny Tuczyzna znajdują się gleby bylicowe wytworzone z piasków słabogliniastych i gliniastych.

W południowej części gminy znajdują się rędziny wytworzone na wapieniach mioceńskich.

Gmina Gościeradów charakteryzuje się bardzo zróżnicowanymi walorami rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Około 37,6% powierzchni gruntów ornych zajmują gleby o stosunkowo wysokiej bonitacji II i III klas, udział gleb w klasie IV wynosi ok. 35%, gleby słabe V i VI klasy zajmują około 29,7% powierzchni. Gmina zalicza się do obszaru o korzystnych warunkach agroklimatycznych (duże nasłonecznienie, zaciśność enklaw rolnych położonych między kompleksami leśnymi).

4.5 WODY POWIERZCHNIOWE

Gmina położona jest w dorzeczu rzeki San i jej prawobrzeżnych dopływów Tuczyzna i Karasiówki. Sieć rzeczna jest rzadka, co jest charakterystyczne dla całego obszaru Wyżyny Lubelskiej.

Najważniejszą rzeką gminy jest Tuczyn. Na terenie gminy nie występują naturalne otwarte zbiorniki wodne. Na południe od wsi Wólka Szczeka znajduje się kompleks stawów rybackich, z których część została zrehabilitowana. Niektóre z tych stawów są malowniczo wkomponowane w kompleksy leśne.

4.6 WODY PODZIEMNE I ŹRÓDŁA

Wody podziemne występują w utworach jurajskich, kredowych, trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Występuje dość zróżnicowany poziom statycznego zwierciadła wody od kilku metrów w dolinach do 60 metrów w partiach wierzchniowych. Stwierdza się również schodowe ułożenie zwierciadła wody wskazujące na szczelinowo – warstwowy system krążenia wód. Czwartorzędowe piętro wodonośne związane jest z dolinami rzecznyymi oraz z częścią gminy leżącą w obrębie Niziny Sandomierskiej.

Źródła w Gminie Gościeradów związane są z dolinami rzecznyymi. Najliczniej występują źródła podzboczowe i dolinne. Większość źródeł ma małą wydajność. Do największych należą źródła w Mniszku – Łanach – 42,5 l/s oraz

Gościeradowie Plebańskim – 2,1 l/s i 1,5 l/s. Źródła w Łanach uznano za pomnik przyrody nieożywionej. Jest to źródło o stałej temperaturze zimą i latem od 10,2 do 10,3 °C i licznych gejzerkach wybijających się ponad lustro wody, nie spotykane na Wyżynie Lubelskiej i Rostoczu.

4.7 KLIMAT

Obszar gminy w podziale klimatycznym województwa lubelskiego zaliczany jest do lubelsko – chełmskiej dziedziny klimatycznej. Przez obszar przebiega strefa ścierania wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego. Średnia roczna temperatura 7,6°C, średnie zimowe temperatury nie spadają poniżej -2,2°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec o temperaturach od 18,6°C do 19,2°C. Średnia roczna suma opadów wynosi 500 – 600 mm. Średnia roczna wilgotność waha się w granicach 68%. Klimat sprzyja rolnictwu: dość długi okres wegetacji. Warunki bioklimatyczne dla człowieka są sprzyjające, zwłaszcza w obszarach zwartych kompleksów leśnych.

4.8 LUDNOŚĆ

Według danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w gminie mieszka około 7730 osób. Gęstość zaludnienia wynosi zatem ok. 49 osób/km², co odpowiada wartości średniej dla terenów wiejskich województwa lubelskiego.

Gmina ma charakter rolniczy z nielicznymi drobnymi zakładami przemysłowo - usługowymi. Największą miejscowością jest osada gminna licząca ok. 2100 mieszkańców. Najmniejszymi miejscowościami z ludnością poniżej 200 mieszkańców są Wólka Szczeka i Marynopol.

5. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA GMINY

5.1 UJĘCIE WODY I SIEĆ WODOCIĄGOWA

Na obszarze gminy funkcjonują 3 systemy zaopatrzenia w wodę:

- grupowy,
- lokalny,
- indywidualny.

Źródłem zaopatrzenia w wodę są ujęcia wód głębinowych służące zbiorczemu zaopatrzeniu ludności w wodę oraz ujęcia lokalne i indywidualne, głównie studnie kopane. Długość czynnej sieci rozdzielczej w gminie wynosi 36,7 km, a liczba budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania przyłączonych do sieci wodociągowej – ok. 622. Stopień zwodociągowania gminy wynosi ok. 40%. Eksploatowane są trzy wodociągi grupowe: Aleksandrów, Kol. Gościeradów – Salomin, Suchodoły.

Sieć wodociągowa funkcjonująca w Gościeradowie Folwark zasilana jest w wodę z ujęcia zlokalizowanego na terenie sąsiedniej gminy Annopol.

Wodociąg wiejski w Aleksandrowie zaopatruje w wodę miejscowości: Aleksandrów, Kolonia Księżomierz, Księżomierz Kościelna, Księżomierz Dzierzkowska, Księżomierz Gościeradowska.

Wodociąg grupowy Kolonia Gościeradów – Salomin zaopatruje w wodę wsie: Kolonia Gościeradów, Sadki, Leśniczówka i Salomin.

Wodociąg wiejski Suchodoły zaopatruje w wodę wieś Suchodoły. Docelowo planowane było także zaopatrzenie wsi Liśnik Duży i Mały, dla których sieć wodociągowa nie została wykonana.

Na terenie gminy funkcjonują również lokalne i indywidualne studnia wiercone:

- ujęcie wody Osiedle POM Gościeradów,
- ujęcie wody Domu Pomocy Społecznej,
- ujęcie wody PGR i szkoły w Wólce Gościeradowskiej,
- ujęcie wody szkoły Podstawowej w Marynopolu,
- ujęcie wody Szkoły Podstawowej w Liśniku Dużym,
- ujęcie wody szkoły w Szczecynie.

5.2 OCZYSZCZALNIE I SIEĆ KANALIZACYJNA

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków sanitarnych. Istnieją lokalne systemy kanalizacyjne, a przede wszystkim indywidualne, gdzie ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych, z których okresowo na indywidualne zlecenie przy użyciu samochodów asenizacyjnych wywożone są do punktów zlewowych oczyszczalni Domu Pomocy społecznej w Gościeradowie oraz na oczyszczalnię komunalną w Kraśniku. Lokalne systemy kanalizacyjne liczą 4 km sieci kanalizacyjnej i obejmują 82 podłączenia.

Z osiedla POM Gościeradów ścieki odprowadzane są do strumyka – dopływu rzeki Tuczyn poprzez osadnik wstępny Imhoffa. Osiedle Zachód

podłączone jest do oczyszczalni ścieków sanitarnych Domu Pomocy Społecznej. Osiedle PGR i szkoła w Wólce Gościeradowskiej podłączone jest do oczyszczalni.

Funkcjonują dwie oczyszczalnie:

- mechaniczno – biologiczna w Gościeradowie Folwark przy Domu Pomocy Społecznej o przepustowości 110 m³/d,
- mechaniczno – biologiczna BIOCLER B-180 przy Zespole Szkół w Wólce Gościeradowskiej o przepustowości 38,4 m³/d.

5.3 ZAOPATRZENIE W GAZ I CIEPŁO

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokopiętny. Na terenie Gościeradowa zlokalizowana jest stacja redukcyjna, z której siecią średniopiętną rozprowadzany jest gaz. W sieć gazu ziemnego wyposażone są: Gościeradów Folwark, Gościeradów Ukazowy, Gościeradów Plebański, Gościeradów Zastawie, Wólka Gościeradowska oraz Kolonia Gościeradów. Z gazu korzysta również Książomierz i Aleksandrów od strony gminy Dzierzkowice.

Gmina nie posiada zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Podstawowe zaopatrzenie w ciepło stanowią indywidualne i lokalne źródła ciepła opalane w większości paliwem stałym.

6. ANALIZA ISTNIEJĄCEGO STANU GOSPODARKI ODPADAMI

6.1 ODPADY Z SEKTORA KOMUNALNEGO

Zgodnie z ustawą o odpadach odpady komunalne są definiowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzących od innych wytwórców

odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Tak więc źródłami wytwarzania odpadów komunalnych są:

- gospodarstwa domowe,
- obiekty infrastruktury takie jak handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo, targowiska, obiekty turystyczne, drobna działalność wytwórcza.

W oparciu o *Powiatowy Plan Gospodarki Odpadami* wskaźniki charakterystyki ilościowej odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich przedstawiają się następująco:

TABELA 1

Lp	ŹRÓDŁO POWSTAWANIA ODPADÓW	PRZYJĘTY WSKAŹNIK NAGROMADZENIA W KG/M/ROK
1	Odpady z gospodarstw domowych	116
2	Odpady z obiektów infrastruktury	45
3	Odpady wielkogabarytowe	15
4	Odpady z budowy, remontów, demontażu obiektów budowlanych	40
5	Odpady z ogrodów, parków, czyszczenia ulic i placów	5
6	Odpady niebezpieczne wchodzące w strumień odpadów komunalnych	2
Razem		223

Z analizy gospodarki odpadami w gminie wynika, że nie wszystkie wytworzone odpady są odbierane od mieszkańców i kierowane na składowisko. Duża ilość odpadów jest unieszkodliwiana w paleniskach domowych lub zagospodarowywane we własnym zakresie.

W Gminie Gościeradów szacunkowa masa odpadów komunalnych wytworzona w roku 2002 wyniosła 1724 Mg (wskaźnik nagromadzenia x ilość mieszkańców) i odbiegała od rzeczywistej ilości odpadów wywożonych na składowisko.

Skład morfologiczny odpadów komunalnych dla obszarów wiejskich według *Krajowego Planu Gospodarki Odpadami* przedstawia się następująco:

TABELA 2

Lp	Strumień odpadów komunalnych	Wieś Kg/M/rok
1	Domowe odpady organiczne, w tym:	22,11
1a	odpady organiczne roślinne	18,80

1b	odpady organiczne zwierzęce	1,10
1c	odpady organiczne inne	2,21
2	Odpady zielone	4,16
3	Papier i tektura (nieopakowaniowe)	10,64
4	Opakowania z papieru i tektury	15,43
5	Opakowania wielomateriałowe	1,73
6	Tworzywa sztuczne (nieopakowaniowe)	21,03
7	Opakowania z tworzyw sztucznych	6,77
8	Tekstylia	4,65
9	Szkło (nieopakowaniowe)	1,0
10	Opakowania ze szkła	18,89
11	Metale	4,55
12	Opakowania z blachy stalowej	1,63
13	Opakowania z aluminium	0,47
14	Odpady mineralne	13,25
15	Drobna frakcja popiołowa	40,28
16	Odpady wielkogabarytowe	15,0
17	Odpady budowlane	40,0
18	Odpady niebezpieczne	2,0
	Razem	223,59 (224)

6.2 BILANS ODPADÓW PODLEGAJĄCYCH UNIESZKODLIWIANIU

Odpady komunalne wytwarzane są w gospodarstwach domowych oraz drobnych zakładach produkcyjnych, handlowych, usługowych, gastronomicznych, placówkach oświatowych, ochrony zdrowia, kultu religijnego itp.

Na terenie gminy Gościeradów zarejestrowanych jest 263 podmioty gospodarcze, które w mniejszym lub większym stopniu mają wpływ na gospodarkę odpadową. Wśród zarejestrowanych podmiotów:

- 122 prowadzi działalność usługową, jak: murarstwo, remonty budowlane, dekarstwo, inseminacja, instalatorstwo elektryczne, lecznica dla zwierząt, usługi kamieniarskie, transportowe itp.
- 135 prowadzi działalność handlową, m.in. sklepy spożywcze, wielobranżowe, artykuły do produkcji rolnej, składy budowlane itp.,
- 2 podmioty prowadzą działalność produkcyjną – dwie piekarnie, w tym jedna z cukiernią,
- 1 zakład obróbki szkła i luster,
- 3 stacje paliw płynnych.

Na terenie gminy nie ma zakładów przemysłowych wytwarzających odpady niebezpieczne czy uciążliwe dla środowiska.

Ilość wytworzonych odpadów komunalnych w gospodarstwach domowych i podmiotach gospodarczych wyniosła: **w 2002 roku – 896,8 Mg, w 2003 roku – 928,5 Mg**. Całość odpadów składowana jest na gminnym wysypisku nieczystości stałych.

6.3 CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA SKŁADOWISKA

Wysypisko gminne w Księżomierzy Gościeradowskiej uruchomione zostało w 1993 roku. Zajmuje powierzchnię 1,26 ha. Pojemność wysypiska wynosi 19103 m³.

Lokalizacja wysypiska jest zgodna z planem zagospodarowania przestrzennego gminy. Dno i skarpy składowiska zabezpieczono warstwą gliny o grubości 50 cm. Według informacji gminy nagromadzenie odpadów do chwili obecnej, tj. stanu na koniec 2003 roku wynosiło 4685,5 Mg.

Niecka terenowa podpoziomowa z drenażem do studzienek zbiorczych bezodpływowych. Sposób składowania nieselektywny. Górna warstwa odpadów przykrywana jest warstwą ziemi roślinnej o grubości 50 cm.

Wysypisko jest ogrodzone i dozorowane. W strefie ochronnej nie ma stałego zamieszkiwania ludzi. Brak piezometrów do monitorowania wód podziemnych.

Przewidywana data zamknięcia - według projektu - przypada na 2020 rok.

6.4 ZBIÓRKA I TRANSPORT ODPADÓW

Na terenie gminy we wszystkich sołectwach i osiedlach mieszkaniowych według skupisk ludzkich, podmiotów gospodarczych i gospodarstw domowych rozmieszczono 63 pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów na papier, szkło i plastik oraz około 30 pojemników SM - 1.1 m³ na odpady komunalne

ogólnodostępne. Około 800 pojemników o pojemnościach 0,14 m³ i 0,24 m³ rozmieszczonych jest w indywidualnych gospodarstwach domowych. Gmina zakupiła i rozstawiła jeszcze dodatkowo 10 sztuk pojemników do selektywnej zbiórki odpadów przeznaczonych na plastik i szkło..

Gmina nie posiada własnego specjalistycznego sprzętu przystosowanego do transportu odpadów na wysypisko. Transportem odpadów i utrzymanie wysypiska prowadzi **Przedsiębiorstwo Drogowe i Oczyszczania w Kraśniku**, zajmuje się ono również obrotem odpadów selektywnie zebranych. Przedsiębiorstwo „PD i O” zawiera bezpośrednie umowy z mieszkańcami gminy na wywóz odpadów. Średni koszt 1 m³ odpadów komunalnych za 2003 rok wynosi 28,94 zł.

6.5 KOMUNALNE OSADY ŚCIEKOWE

Na terenie gminy Gościeradów funkcjonują dwie oczyszczalnie mechaniczno – biologiczne o przepustowościach: 110 m³/d przy Domu Pomocy Społecznej i 38,4 m³/d przy Zespole Szkół w Wólce Gościeradowskiej.

W roku 2003 wytworzone odpady płynne wstępne i nadmierne stabilizowane w komorze tlenowej stabilizacji w ilości 280 Mg tj. 11,2 Mg s.m odwożone były przez **Przedsiębiorstwo Wielobranżowe „EKOLOAND”, Kowalin 14, 23-200 Kraśnik** do **Gminnej Oczyszczalni Ścieków w Annopolu**.

6.6 ODPADY INNE NIŻ NIEBEZPIECZNE

Według planu powiatowego na terenie gminy Gościeradów rocznie powstaje 2,4 Mg tego rodzaju odpadu pochodzącego z oczyszczalni ścieków w Domu Pomocy Społecznej w Gościeradowie Folwark.

6.7 ODPADY NIEBEZPIECZNE

Odpady niebezpieczne pojawiają się w gminie w niewielkich ilościach, które obecnie mogą znajdować się w masie odpadów komunalnych. Są to:

- odpady medyczne (10-15 % z nich uważana jest za niebezpieczne) i weterynaryjne (takie jak: materiały opatrunkowe, sprzęt jednorazowego użytku, termometry, świetlówki, przeterminowane środki opatrunkowe itp.). Na terenie gminy funkcjonują: dwie apteki, trzy ośrodki zdrowia, trzy gabinety stomatologiczne i dwie lecznice weterynaryjne. Gospodarka odpadami w tych placówkach odbywa się zgodnie z instrukcjami

wewnętrznymi opracowanymi na podstawie wytycznych inspekcji sanitarnej.

- odpadowe oleje i smary oraz zużyte farby i lakiery,
- odpady zawierające PCB (polichlorowane bifenyle),
- baterie i akumulatory,
- azbest,
- środki ochrony roślin (opakowania i przeterminowane). Skala wielkości tych odpadów w stosunku do ogólnej masy wytwarzanych odpadów jest niewielka i zorganizowanie gminnego punktu zbiórki odpadów niebezpiecznych może rozwiązywać ten problem.
- odpady azbestowe.

W niedalekiej przyszłości poważną pozycją ilościową odpadów azbestowych mogą być pokrycia dachowe zawierające w sobie azbest na budynkach mieszkalnych i inwentarskich gospodarstw rolnych w gminie.

W latach 70 - tych masowo wykorzystywano płyty azbestowe do pokryć dachowych. Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 roku zakazuje stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz.U. Nr 101, poz. 628). W wyniku tej ustawy zaprzestano produkcji i obrotu azbestem, a odpady kwalifikuje się jako niebezpieczne. Mogą być deponowane na wyznaczonych miejscach składowiska. Odpady takie wyselekcjonowane należy składować na wysypisku komunalnym w „Piaski, Zarzecze II, Kraśnik”.

6.8 POZOSTAŁE ODPADY

Są to:

- żużle i popioły pochodzące z lokalnych kotłowni i palenisk domowych,
- odpady wielkogabarytowe (sprzęt AGD, stare meble, RTV),
- odpadki z budowy i remontów obiektów budowlanych,
- odpady gumowe (opony, taśmociągi).

W ogólnej masie odpadów komunalnych odpady te stanowią wielkość 6 – 8 %. Spory procent materiałów z tych odpadów może być wykorzystany.

7. PRZEWIDYWANE ZMIANY

7.1 PROGNOZA ZMIAN DEMOGRAFICZNYCH

Na ilość wytwarzanych odpadów komunalnych wpływa między innymi liczba mieszkańców. Zaludnienie gminy ulega stopniowemu zmniejszaniu. Wyludnianie się terenów wiejskich obserwuje się od kilku lat. Według danych w roku 1988 gminę Gościeradów zamieszkiwało 7886 osób, a już w roku 2001 liczebność ta zmniejszyła się o 2%. Stąd prognozy demograficzne mają tendencję spadkową.

7.2 PROGNOZA ZMIAN INNYCH CZYNNIKÓW MAJĄCYCH WPLYW NA ODPADY

Na ilość odpadów komunalnych wpływa nie tylko liczba mieszkańców, ale także zmiany jednostkowych wskaźników emisji odpadów, których trendy zmian wynikają głównie z przesłanek rozwoju gospodarczo – społecznego. Założono, że zmiany w skali rocznej będą nie większe niż 3%.

7.3 PROGNOZA ILOŚCI ODPADÓW WYTWARZANYCH W PRZYSZŁOŚCI (wg głównych rodzajów odpadów)

7.3.1 ODPADY Z SEKTORA KOMUNALNEGO

Prognozowana ilość odpadów komunalnych w gminie w latach 2004 – 2012 z analizy przedstawionej w **Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami** wskazuje, że wyraźne wzrosty notuje się w:

- opakowaniach papierowych,
- opakowaniach z tworzyw sztucznych,
- opakowaniach szklanych,
- odpadach budowlanych.

Przewiduje się znaczne zmniejszenie frakcji popiołowej. Pozostałe strumienie odpadów, szczególnie ten podstawowy, czyli domowy organiczny będą na stabilnym poziomie.

7.3.2 OSADY ŚCIEKOWE

Obecna wielkość (przepustowość oczyszczalni jest stosunkowo niewielka) nie zaspokaja potrzeb całej gminy, toteż ilość odpadów płynnych pościekowych powinna wzrastać wraz z nowymi przyłączami mieszkańców do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

7.3.3 ODPADY Z SEKTORA GOSPODARCZEGO

Zmiany w ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów w sektorze gospodarczym w perspektywie czasowej do 2012 roku zależą będzie od rozwoju poszczególnych rodzajów usług, handlu, rzemiosła, drobnej wytwórczości, przemysłu.

Według Krajowego Planu Gospodarki Odpadami (M.P. z 2003 roku, Nr 11, poz. 159) wynika, że na każdy 1% wzrostu PKB przypada 2% wzrostu ilości wytwarzanych odpadów.

8. POLITYKA, CELE I ZADANIA

8.1 POLITYKA, CELE I ZADANIA W PLANACH WYŻSZEGO SZCZEBŁA – WOJEWÓDZKIM I POWIATOWYM PLANIE GOSPODARKI ODPADAMI

Docelowym rozwiązaniem gospodarki odpadami przyjętymi w planie wojewódzkim i powiatowym jest skupienie gmin powiatu kraśnickiego wokół jednego **Zakładu Zagospodarowania Odpadów** usytuowanego koło Kraśnika na gruntach wsi Piaski i Zarzecze II.

Aktualnie wybudowane są dwie kwatery, jedna do składowania odpadów komunalnych, druga na odpady przemysłowe, gdzie będzie wydzielona kwatera na odpady niebezpieczne.

Budowany jest **Zakład Unieszkodliwiania Odpadów** w oparciu o instalację sortowania, kompostowania oraz fermentację beztlenową frakcji organicznej.

Zakłada się, że Zakład Zagospodarowania Odpadów w Piaskach Zarzecz II ma obsługiwać wszystkie gminy, w tym również gminę Gościeradów po zakończeniu eksploatacji własnego wysypiska w Książomierzy.

Zakład ma być wyposażony w:

- ✓ linię do segregacji odpadów,
- ✓ urządzenia do doczyszczania surowców wtórnych ze zbiórki selektywnej,
- ✓ urządzenia do konfekcjonowania surowców,
- ✓ instalację do unieszkodliwiania odpadów organicznych,
- ✓ stanowisko do demontażu odpadów wielkogabarytowych,
- ✓ pomieszczenia do magazynowania materiałów niebezpiecznych,
- ✓ składowisko odpadów niebezpiecznych, w tym azbestowych
- ✓ zakład zagospodarowywania odpadów budowlanych.

Na terenach wiejskich preferowane będzie kompostowanie odpadów organicznych we własnym zakresie.

8.2 CEL SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI W SEKTORZE KOMUNALNYM

Cele długoterminowe na lata 2004 – 2012:

- ☞ skierowanie w roku 2012 na składowiska nie więcej niż 33,5% całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
- ☞ osiągnięcie w roku 2012 zakładanych limitów odzysku i recyklingu poszczególnych odpadów:
 - opakowania z papieru i tektury – 55%
 - opakowania ze szkła – 50%
 - opakowania z tworzyw sztucznych – 35%
 - opakowania metalowe – 50%
 - opakowania wielomateriałowe – 35%
 - odpady wielkogabarytowe – 70%
 - odpady budowlane – 60%
 - odpady niebezpieczne – 80%
- ☞ deponowanie na składowiska nie więcej niż 51,5% wszystkich odpadów komunalnych.

Kierunki działań:

- ☞ podnoszenie świadomości społecznej obywateli, w szczególności w zakresie minimalizacji wytwarzanych odpadów,
- ☞ budowa Zakładów Zagospodarowania Odpadów,
- ☞ wdrażanie nowoczesnej technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- ☞ podnoszenie skuteczności selektywnej zbiórki odpadów,

- ↳ redukcja zawartości składników biodegradowalnych w odpadach kierowanych na składowiska,
- ↳ modernizacja składowiska do czasu rozwiązań ponad lokalnych,
- ↳ utrzymanie kontroli nad eksploatowanym składowiskiem do czasu jego wyeksploatowania,
- ↳ rekultywacja składowiska po jego wyeksploatowaniu.

8.3 CEL GOSPODARKI ODPADAMI W SEKTORZE GOSPODARCZYM

W latach 2004 – 2012 powinien wzrosnąć udział odzyskiwanych w procesach produkcyjnych odpadów w sektorze gospodarczym. Podmioty gospodarcze powinny podjąć działania zmierzające do maksymalnego ponownego wykorzystania odpadu.

Cele na lata 2004 – 2012:

- ↳ zwiększenie stopnia ich wykorzystania,
- ↳ bezpieczne dla środowiska ich unieszkodliwienie,
- ↳ eliminowanie zagrożenia.

Kierunki działań:

- ↳ systematyczne wprowadzanie bezodpadowych i mało odpadowych technologii,
- ↳ stymulowanie podmiotów gospodarczych do zintensyfikowania działań zmierzających do maksymalnego gospodarczego wykorzystywania odpadów.

8.4 RECYKLING ODPADÓW BIODEGRADOWALNYCH

Poziom odzysku odpadów biodegradowalnych zgodnie z planami wojewódzkim i powiatowym, opartymi na zapisach Dyrektywy Unii Europejskiej w sprawie składowania odpadów ma wynosić:

TABELA 3

ROK	% MASY ODPADÓW BIODEGRADOWALNYCH DO SKŁADOWANIA
2010	75
2013	50
2020	35

Do odpadów ulegających biodegradacji zaliczono:

- ✓ domowe organiczne,

- ✓ odpady zielone,
- ✓ papier i tektura nieopakowaniowe,
- ✓ opakowania papierowe i tekturowe.

Zgodnie z zapisami planu wojewódzkiego i powiatowego odpady zielone poddawane będą procesom kompostowania we własnym zakresie i wyniosą w roku 2007 – 39,5%, w roku 2010 – 50%, a w roku 2014 – 74,1% odpadów tego strumienia.

8.5 OPAKOWANIA PAPIEROWE I INNE MATERIAŁY OPAKOWANIOWE

Poziom odzysku odpadów opakowań papierowych został określony rozporządzeniem RM z dnia 30 czerwca 2001 roku w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych (Dz.U. Nr 69, poz. 719 z 6 lipca 2001 roku).

Zakładany poziom odzysku odpadów opakowaniowych przez przedsiębiorców

TABELA 4

RODZAJ OPAKOWANIA	LATA			
	2004	2005	2006	2007
Papier i tektura opakowaniowa	39%	42%	45%	48%

W planie założono, że odpady organiczne z gospodarstw domowych oraz papier i tektura nieopakowaniowe na terenie gminy będą zagospodarowywane we własnym zakresie.

Zapisy ustawy nakazują każdemu przedsiębiorcy, który wprowadza na rynek krajowy produkty w opakowaniach prowadzenie ich odzysku. Obowiązany jest on do 31 grudnia 2007 roku osiągnąć docelowy poziom odzysku odpadów opakowań co najmniej w wysokości przedstawionej w tabeli 5 (Rozporządzenie RM z dnia 30 czerwca 2001 roku w sprawie rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych i poużytkowych – Dz.U. Nr 69, poz. 719 z 6 lipca 2001 r).

Ze względu na fakt, że we rozporządzeniu przyjęto poziomy odzysku tylko do 2007 roku w planie przyjęto, że w latach 2008 – 2012 przedsiębiorcy zobowiązani będą do dalszej intensyfikacji zbiórki odpadów opakowaniowych. Zakładany poziom odzysku odpadów opakowaniowych przez przedsiębiorców w %

TABELA 5

RODZAJ OPAKOWANIA	LATA				
	2004	2005	2006	2007	2008 - 2012
Tworzywa sztuczne	14	18	22	25	32
Papier i tektura	39	42	45	48	52

Szkło	22	29	35	40	48
Metale	25	30	35	40	48
Opakowania wielomateriałowe	12	16	20	25	32

8.6 PLANOWANY ODZYSK ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH

Odpady wielkogabarytowe to odpady z gospodarstw domowych, które ze względu na duże rozmiary nie mieszczą się do standardowych pojemników i wymagają odrębnego traktowania. Zalicza się do nich różny sprzęt gospodarstwa domowego, jak m.in. stary sprzęt AGD, meble. Odpady te w całości traktują się jako komunalne, jednak często zawierają substancje i materiały uznane za niebezpieczne (rtęć, oleje sprężarkowe itp.), które przed procesem unieszkodliwiania należy oddzielić.

Odpady wielkogabarytowe są źródłami wielu surowców wtórnych, które należy wysegregować. Odzysk lub unieszkodliwianie musi się odbywać w miejscu do tego wyznaczonym. System zbiórki odpadów wielkogabarytowych może odbywać się poprzez:

- ✓ okresowy odbiór bezpośrednio od właścicieli,
- ✓ dostarczenie sprzętu przez właścicieli we wskazane miejsce,
- ✓ bezpośredni odbiór przez producenta, szczególnie sprzęt elektroniczny,
- ✓ system wymiany polegający na oddawaniu jeszcze dobrego sprzętu ale przestarzałego za egzemplarz nowej generacji.

Powyższe rozwiązania mają wpływ na wydłużenie eksploatacji wysypiska (lepsze zagęszczenie odpadów, ochrona przed skażeniem substancjami).

Zakładany poziom odzysku odpadów wielkogabarytowych według planu powiatowego

TABELA 6

Lata	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Zakładany poziom odzysku w %	12,8	20	26,1	32,1	38,2	43,8	20	55,2	60,1

8.7 PLANOWANY ODZYSK ODPADÓW BUDOWLANYCH

Odpady budowlane wchodzące w skład – strumień odpadów komunalnych zawierają najczęściej:

- gruz betonowy, ceglany, ceramiczny i asfaltowy,
- odpady drewna, szkła, tworzyw,
- pokrycia dachowe,
- złom metalowy,
- ziemię, żwir, kamienie,

- odpady materiałów izolacyjnych.

W Powiatowym Planie Gospodarki Odpadami odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów budowlanych zajmować się będzie Zakład Zagospodarowania Odpadów Zarzecze II.

Planowany odzysk odpadów budowlanych

TABELA 7

Lata	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Zakładany poziom odzysku w %	9,9	15	20,1	24,9	30	35	40	45	50

9. SKŁADOWANIE ODPADÓW

9.1 PROGNOZA ILOŚCI ODPADÓW KOMUNALNYCH PRZEZNACZONYCH DO SKŁADOWANIA

Gmina Gościeradów jest gminą rolniczą i nie ma na jej terenie odpadów przemysłowych. Podmioty gospodarcze działające na terenie gminy wytwarzają odpady komunalno – podobne.

Podstawowa forma unieszkodliwiania odpadów to składowanie z prowadzoną wstępną segregacją odpadów i odzyskiem surowców wtórnych, o których mowa w punktach niniejszego opracowania.

Według ustawy o odpadach przez składowanie odpadów rozumie się jedną z form unieszkodliwiania i deponowania odpadów na składowisku - obiekcie budowlanym przeznaczonym na ten cel. Takim obiektem jest składowisko odpadów komunalnych w Księżomierzy.

Pojemność składowiska dla gminy Gościeradów według projektu budowlanego wynosi 19100 m³. Nagromadzenie odpadów na koniec 2003 roku wyniosło ok. 4700 Mg. Stopień wypełnienia wynosi ok. 60%, a pojemność do wykorzystania to wielkość rzędu 9550 m³.

Wysypisko eksploatowane jest od 1993 roku, a więc 10 lat. Okres gwałtownego wzrostu odpadów już minął. Z bilansu odpadów za rok 2002 i 2003 średnio w roku składowanych jest ok. 900 Mg. Biorąc pod uwagę

prognozy i powyższe dane można założyć, że pojemność dyspozycyjna składowiska gminnego w Księżomierzy wystarczy jeszcze na okres najbliższych 5 – 6 lat.

Na składowisku należy podnieść standard sanitarny i technologiczny. Odpady komunalne po wstępnej selekcji i odzysku surowców wtórnych, o których mowa w opracowaniu, składować w mniejszych kwaterach (kilkaset m²), skutecznie zgniatać i przykrywać warstwą ziemi. Bezwzględnie przestrzegać instrukcji eksploatacji składowiska odpadów, co pozwoli na wydłużenie czasu eksploatacji.

Jak już wspomniano w opracowaniu, po zakończeniu eksploatacji wysypiska gminnego w Księżomierzy odpady będą wywożone do składowiska komunalnego „Piaski Zarzecze II” oddalonego od Gościeradowa o ok. 17 km. Będzie to technicznie i ekonomicznie uzasadnione.

9.2 OCENA MIEJSCA SKŁADOWANIA

Składowisko znajduje się z dala od skupisk ludzkich, na nieużytku stanowiącym własność gminy. Z uwagi na fakt, że w odpadach komunalnych nie ma odpadów przemysłowych i niebezpiecznych jego eksploatacja przez najbliższe lata nie stanowi istotnego zagrożenia dla środowiska, a tym samym dla zdrowia i życia ludzi.

Teren w granicach ogrodzenia, tj. 1,26 ha musi być po zakończeniu eksploatacji zrehabilitowany. Zaniechanie już teraz eksploatacji wymagać będzie również poniesienia kosztów rekultywacji porównywalnych do tych po zakończeniu eksploatacji.

Niewykorzystanie w 100% tej niecki byłoby błędem, ponieważ Zakład Zagospodarowania Odpadów w Zarzeczu II nie jest kompleksowym zakładem wyposażonym w spalnię odpadów, a gros unieszkodliwionych odpadów będzie jednak deponowana na składowisku, które - jak wszystkie - ma określony czas eksploatacji.

9.3 PUNKT ZBIÓRKI ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

Na terenie gminy działa kilkanaście podmiotów gospodarczych, które mogą posiadać odpady kwalifikowane jako niebezpieczne, a mianowicie:

- lampy rtęciowe i baterie kadmowo – niklowe,
- zużyte oleje i smary,
- rozpuszczalniki, zużyte farby i lakiery,
- aerozole,
- środki ochrony roślin i ich opakowania po zużyciu,
- przeterminowane leki.

Dla tych odpadów powinien być zorganizowany **Mały Punkt Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych**. W ustawionym na terenie 1,5 – 2 arów kontenerze, do odpowiednio oznakowanych pojemników, mogą być przyjmowane i tam magazynowane, a okresowo przekazywane specjalistycznym jednostkom do unieszkodliwiania lub przekazywane **Zakładowi Zagospodarowania Odpadów w Zarzeczcu II**.

9.4 ODPADY PRZEZNACZONE DO BIODEGRADACJI

Odpady zielone i organiczne powstające w gospodarstwach domowych powinny być poddane unieszkodliwianiu poprzez kompostowanie i rolnicze wykorzystanie, co dla gminy o wybitnie rolniczym charakterze nie powinno być problemem.

Odpady ulegające biodegradacji nie powinny trafiać na składowiska odpadów komunalnych w dotychczasowych wielkościach, których redukcję określają plany wojewódzkie i powiatowe.

10. PROGNOZA INWESTYCJI I KOSZTÓW SYSTEMU GOSPODARKI ODPADAMI

10.1 KOSZTY INWESTYCYJNE

Koszt realizacji założonych działań na lata 2004 – 2007 dla gminy Gościeradów przedstawiono w oparciu o plan wojewódzki i powiatowy przyjmując średnio jedną dziesiątą część planowanych kosztów dla gmin oraz koszty wynikające z eksploatacji składowiska w Księżomierzy.

Szacunkowe koszty inwestycyjne przewidziane na lata 2004 – 2007 w tys. zł

TABELA 8

Lp	ZADANIE	KOSZTY NA LATA 2004 – 2007 W TYS. ZŁ	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA
1	Budowa Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych	70	Środki własne i Fundusz Ochrony Środowiska
2	Zakup pojemników do zbiórki selektywnej surowców wtórnych	90	Fundusz Ochrony Środowiska

3	Zakup pojemników na odpady niebezpieczne	30	Środki własne
4	Wykonanie trzech piezometrów do monitorowania wód przy składowisku w Książomierzy oraz repera	80	Fundusz Ochrony Środowiska i programy pomocowe
5	Zakup i montaż wagi do ważenia odpadów na składowisku	75	Fundusz Ochrony Środowiska i programy pomocowe
Razem		345 tys. zł	

10.2 KOSZTY POZAINWESTYCYJNE

Oprócz wymienionych kosztów inwestycyjnych potrzebne są inne działania na realizację planu gospodarki odpadami.

Zestawienie kosztów nieinwestycyjnych

TABELA 9

L p.	Opis przedsięwzięcia	Jednostka realizująca	Okres realizacji	Szacunkowe koszty w tys. zł				Źródła finansowania
				2004	2005	2006	2007	
1	Opracowanie gminnego planu gospodarki odpadami	Urząd Gminy	2004	5	-	-	-	Środki własne
2	Opracowanie powiatowej bazy danych o odpadach	Starostwo Powiatowe	2004	3	-	-	-	Fundusz Ochrony Środowiska
3	Propagowanie kompostowania odpadów biodegradowalnych we własnym zakresie przez mieszkańców	Urząd Gminy	Zadanie ciągłe	5	3	3	3	Fundusz Ochrony Środowiska
4	Działania edukacyjne i informacyjne wdrażania systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych	Urząd Gminy	Zadania ciągłe	4	4	4	4	Środki własne i programy pomocowe

5	Inwentaryzacja i likwidacja dzikich składowisk odpadów	Urząd Gminy	Zadanie ciągle	5	5	5	5	Środki własne Fundusz Ochrony Środowiska
Razem koszty				58				

10.3 HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Aby zrealizować cele i zadania określone w Planie Gospodarki Odpadami dla gminy Gościeradów należy przyjąć odpowiedni harmonogram działań na lata 2004 – 2007:

Lp.	Temat zadanie	Lata			
		2004	2005	2006	2007
1	Budowa gminnego Punktu Zbiórki Odpadów Niebezpiecznych				
2	Zakup pojemników do zbiórki selektywnej surowców wtórnych				
3	Zakup pojemników na odpady niebezpieczne, w tym azbestowe				
4	Wykonanie piezometrów do monitorowania wód przy wysypisku oraz repera				
5	Zakup i montaż na wysypisku wagi				
6	Opracowanie Gminnego Planu Gospodarki Odpadami				
7	Propagowanie kompostowania odpadów biodegradowalnych we własnym zakresie przez mieszkańców				
8	Działania edukacyjne i informacyjne wdrażania systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych				
9	Inwentaryzacja i likwidacja dzikich składowisk				

10.4 SYSTEM EWIDENCJI ODPADÓW

Obowiązek ewidencjonowania odpadów wynika z zapisu Ustawy o odpadach, która nakazuje:

- wytwórcy lub posiadaczowi odpadów prowadzić ich ilościową i jakościową ewidencję zgodnie z przyjętymi kodami,
- prowadzącemu transport odpadów prowadzić kartę przekazania odpadu,
- przyjmującemu odpady potwierdzić przyjęcie na karcie przekazania odpadu,
- przechowywać dokumenty ewidencji i przedstawiać je na żądanie organów kontrolnych,
- prowadzącemu ewidencję sporządzać zbiorcze zestawienia danych o rodzaju i ilości odpadów oraz sposobie gospodarowania i unieszkodliwiania.

10.5 PROCEDURA PRZYJĘCIA PLANU

Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Gościeradów powinien być zatwierdzony przez Radę Gminy i zaopiniowany przez Starostwo Powiatowe w Kraśniku.

11. ZASADY FINANSOWANIA PLANU GOSPODARKI ODPADAMI ORAZ INFRASTRUKTURY MAJĄCEJ WPŁYW NA ILOŚĆ I JAKOŚĆ POWSTAJĄCYCH ODPADÓW

Koszty inwestycyjne i eksploatacyjne obejmujące obiekty infrastruktury mającej wpływ na ilość i jakość odpadów, ale również maszyny i urządzenia stanowiące środki trwałe (samochód specjalistyczny do odpadów stałych lub płynnych, maszyny i urządzenia, pojemniki) mogą być pokrywane z następujących środków:

- ☞ środki własne budżetowe gminy,
- ☞ opłaty odbiorców usług,
- ☞ Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- ☞ wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- ☞ pożyczki z funduszy celowych i kredyty preferencyjne Banku Ochrony Środowiska,
- ☞ powiatowy i gminny Fundusz Ochrony Środowiska,
- ☞ programy pomocowe Unii Europejskiej,
- ☞ program SAPARD,
- ☞ CRAFT – program ramowy Unii Europejskiej w zakresie rozwoju technologicznego,
- ☞ Programy bilateralne,
- ☞ Fundusze strukturalne i fundusze spójności.

12. PROGRAM PROMOCJI I EDUKACJI W ZAKRESIE GOSPODARKI ODPADAMI

Jednym z najważniejszych czynników wpływających na prowadzenie zamierzeń związanych z wprowadzeniem nowego systemu gospodarki odpadami na terenie gminy jest świadomość ekologiczna jej mieszkańców.

Działania edukacyjne prowadzone w szkołach podstawowych, gimnazjach i ponadgimnazjalnych mogą poprawić selektywną zbiórkę odpadów, doprowadzić do kupowania towarów w opakowaniach wielokrotnego użytku, zmniejszenia zużycia środków i produktów o wysokiej toksyczności.

Do celów propagandowych można wykorzystywać ulotki, plakaty rozmieszczone w placówkach usługowo – handlowych, szkołach, urzędach.

13. ZADANIA GMINY

Ustawa z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku o wprowadzeniu ustawy Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw określają zadania gmin oraz obowiązki właścicieli nieruchomości dotyczące utrzymywania czystości i porządku, a także warunki udzielania zezwoleń podmiotom świadczącym usługi w zakresie objętym regulacją ustawy.

W procesie zbiórki i transportu odpadów gmina występuje jako:

- ▶ organ planujący przestrzenne zagospodarowanie gminy i organ odpowiadający za racjonalną politykę przestrzenną,
- ▶ organ określający zasady ochrony środowiska,
- ▶ organ ustalający sposób postępowania z odpadami na terenie gminy,
- ▶ organ wydający uzgodnienia lub opiniujący wydawanie zezwoleń na prowadzenie działalności w wyniku której powstają odpady,
- ▶ właściciel terenu,
- ▶ organ uzgadniający warunki zabudowy i zagospodarowania przestrzennego i uczestniczący w wydawaniu pozwolenia na budowę obiektów,
- ▶ inwestor i wykonawca usług komunalnych,
- ▶ organizator selektywnej zbiórki odpadów (art. 10 ustawy o odpadach),
- ▶ prowadzący ewidencję zbiorników bezodpływowych w celu kontroli częstotliwości ich opróżniania i opracowywania planu sieci kanalizacyjnych czy oczyszczalni,
- ▶ określający rodzaj urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych i zbiórki selektywnej, ich rozmieszczenie oraz utrzymanie w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym,
- ▶ określający częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych lub nieczystości ciekłych oraz odpadów wyselekcjonowanych.

Rada Gminy może ustalić w drodze uchwały górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi odbioru odpadów.

Ustalając stawki powyższych opłat Rada może stosować stawki niższe, jeżeli odpady komunalne są zbierane i transportowane w sposób selektywny.

14. AKTY PRAWNE

Wykaz aktów prawnych związanych z gospodarką odpadami (Ustawy i Rozporządzenia) oraz Prawodawstwo Unii Europejskiej (Dyrektywy, Decyzje, Zalecenia i Rezolucje) zawarte są w:

- ↳ Monitorze Polskim Nr 11 z dnia 28 lutego 2003 roku, poz. 159, na stronach 526 – 537,
- ↳ Planie Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kraśnickiego z listopada 2003 roku, na stronach 183 – 199.

Obydwa źródła aktów prawnych dostępne są w Urzędzie Gminy.

WYKORZYSTANE MATERIAŁY

1. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami z 2002 roku.
2. Plan Gospodarki Odpadami Województwa Lubelskiego z 2003 roku.
3. Plan Gospodarki Odpadami dla Powiatu Kraśnickiego z 2003 roku.
4. Raport o stanie środowiska województwa lubelskiego za 2002 rok.
5. Inwentaryzacja przyrodnicza gminy Gościeradów z 2000 roku
6. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gościeradów z 2002 roku.